

REFERAT

MØTE: Styringsgruppa for Lofotodden nasjonalpark

Tid: 29.04.2014
Sted: Rådhuset, Moskenes kommune
Møteleder: Lillian Rasmussen
Referent: Hege Steigedal, Ragnhild Redse Mjaaseth, Ingvild Gabrielsen

Følgende medlemmer møtte:

Lillian Rasmussen	Leder
Stein Iversen	Nestleder
Robert Walker	Styremedlem
Veronica Olaisen	Styremedlem
Roar Høgsæt	Styremedlem
Egil Murud	Styremedlem (ankom 10.30)

Fra administrasjonen møtte:

Kurt Atle Hansen Nærings- og utviklingssjef i Flakstad kommune

Fra sekretariatet møtte:

Hege Hammerstad Steigedal	Sekretær
Ingvild Gabrielsen	Sekretær
Ragnhild Redse Mjaaseth	Sekretær

Marie Lier og Marte Eliasson fra Miljødirektoratet var til stede på møtet.

Sak nr	Tema
1	<p>Åpning ved Lillian Rasmussen.</p> <ul style="list-style-type: none">- Godkjenning av referat fra møtet 13.-14. januar 2014.- Møteinnkallingen ble godkjent. Lillian Rasmussen har en sak under eventuelt, deltakelse i «Tenketak Lofoten». <p><i>Saksrekkefølgen ble av praktiske årsaker noe endret underveis i møtet.</i></p>
2	<p>Informasjon om lokalt arbeid med verneplanprosessen v/Hege Steigedal <i>Kopi av presentasjon som ble gitt ligger vedlagt, og er ikke referert her.</i></p> <p>Et av de større prosjektene det jobbes med er etablering av en utstilling om verneplanen på Reine natur- og kultursenter, med en parallell i Flakstad kommune. Målgruppen for utstillingen er i hovedsak lokalbefolkningen. Utstillingen skal åpnes 29. mai. Det er søkt om midler fra flere ulike instanser, men finansieringen er ikke klar enda.</p> <ul style="list-style-type: none">- Roar Høgsæt informerte om at Fylkesmannen kan bidra med midler (avklart etter møtet at FM bidrar med 50 000.-).- Stein Iversen tar kontakt med Nordland Fylkeskommune v/fylkesråd Arve Knudsen for å støtte opp om prosjektet, og undersøke mulighetene for finansiering.- Kurt Atle Hansen informerte om at plassering av en slik utstilling i Flakstad kan legges til Friisgården eller ungdomshuset på Fredvang.

3 (flyttet frem fra sak 4)	<p>Merkevarestrategi og besøksforvaltning v/Marie Lier fra Miljødirektoratet <i>Kopi av presentasjon som ble gitt ligger vedlagt, og er ikke referert her.</i></p> <p><i>Robert Walker kommenterte at standardisering av tavler e.l. bør tilpasses lokale tradisjoner med tanke på materialbruk og utforming for å ikke få fremmedelementer inn i naturmiljøet.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Marie Lier svarte at poenget med etablering av merkevaren er at nasjonalpark skal være et kvalitetsstempel og gjenkjennbart for besøkende.</i> <p><i>Fylkesmannen stilte spørsmål om implementering av besøksforvaltning i vårt arbeid? Er dette noe vi skal gjøre selv, eller skal det hentes inn ekstern konsulenthjelp? I utkast til forvaltningsplan har vi nå med et kapittel om tilrettelegging, bør vi skrive mer om besøksforvaltning?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Marie Lier svarte at det varierer om det er innhentet konsulenthjelp eller ikke. I noen nasjonalparker har de allerede jobbet mye med besøksforvaltning og her er det mye erfaring å hente. For Lofotodden er kapittel om tilrettelegging nok i denne fasen av prosessen.</i>
4 (flyttet frem fra sak 6)	<p>Deltagelse i «Tenketank Lofoten»</p> <p><i>Lillian Rasmussen innledet ved å informere om at lokal prosjektleder har blitt spurt om å delta i «Tenketak Lofoten» som er et forprosjekt til etablering av Regionalpark Lofoten. Det er utarbeidet en intensjonsavtale, som i så fall må signeres. Lillian Rasmussen mener vi skal være med i dette arbeidet siden det også kan få betydning for nasjonalparkarbeidet, men vil ha innspill fra styringsgruppa.</i></p> <p><i>Roar Høgsæt kommenterte at Hege sin stilling er finansiert med skjønnsmidler, men at det er opp til kommunene hvordan de vil bruke pengene. Det er imidlertid viktig at dette ikke går utover arbeidet med nasjonalparken.</i></p> <p><i>Styringsgruppa konkluderte med at Hege kan delta i arbeidet, men at utforming av avtalen bør justeres før den signeres. Følgende punkt er viktig:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Intensjonsavtalen har logoen til Norsk landbruksrådgivning Lofoten. I en slik avtale bør man enten forme en felles logo, bruke ingen logo eller alle sin logo.</i> • <i>Er det rom for endringer i aktørbilde? En intensjonsavtale bør si noe om dette og fremtidige perspektiv.</i> • <i>Ved signering av avtalen må være avklart på forhånd hvor mye tid partene binder seg til å bruke på dette arbeidet.</i>
5	<p>Gjennomgang av verneplan med verneforskrift og forvaltningsplan</p> <p>1. <i>Fylkesmannen gikk gjennom oppbygning av verneplanen og innhold.</i></p> <p><i>En del mindre feil og utelatelser ble kommentert. Dette er ikke referert direkte, men vil bli oppdatert før verneplan og forvaltningsplan sendes på faglig godkjenning.</i></p> <p><i>Robert Walker stilte spørsmål om hvorfor kartlegging av fugl er begrenset til</i></p>

sjøfugl? Det finnes mange andre spesielle og rødlista arter i Lofoten. På nettsida <http://www.fugler-i-lofoten.no/> er det en oversikt.

Fylkesmannen ga tilbakemelding om at begrenset med ressurser til kartlegging gjorde at vi valgte å prioritere sjøfugl. Forekomster av rovfugl er omtalt i verneplanen, men vi har ikke sett på forekomster av andre arter. Vi skal se nærmere på hvilke andre arter som er utbredt innenfor planområdet, og oppdatere teksten.

2. Fylkesmannen gikk gjennom verneforskrift og forvaltningsplan. Aktuelle retningslinjer i forvaltningsplanen ble presentert i tilknytning til vernebestemmelsene. I referatet har vi med en henvisning til aktuell paragraf og kapittel i verneforskriften. Kun vernebestemmelser som ble diskutert på møtet er referert.

§ 1 Avgrensning

Det ble diskutert hvilke grunneiere som skal listes opp i verneforskriften og hvordan vi sikrer at de som ikke listes opp her får være med å si sin mening under høringen. Miljødirektoratet presiserte at grunneiere som kun har beiterett i utmark ikke blir berørt av verneforslaget og dermed ikke skal listes opp i forskriften.

Fylkesmannen informerte om at når verneplanen sendes på høring vil den sendes til alle grunneiere som står på grunneierlistene vi har benyttet tidligere i prosessen, også de som ikke blir direkte berørt og dermed listes opp i forskriften. I tillegg vil planen sendes til en rekke lokale lag og foreninger, næringsinteresser m.fl. Høring av verneplanen vil også bli kunngjort i lokalaviser og på våre nettsider.

§ 2 Verneformål

I verneformålet er verdifulle kulturminner nevnt spesielt. Egil Murud kom med innspill om at kan være uklart hva som ligger i «verdifulle kulturminner», det er mulig vi må redefinere betegnelsene eller utdype litt mer rundt dette. Det er tre kategorier av kulturminner: 1) automatisk freda kulturminne, 2) vedtaksfreda kulturminne, 3) verneverdige kulturminne. De to første kategoriene er freda etter lov, mens den siste kategorien er verdifulle kulturminner som plan- og bygningsloven regulerer etter kommunens forvaltning.

- Fylkesmannen følger opp dette i samarbeid med Miljødirektoratet og kulturminnemyndighetene.

§ 3 Vernebestemmelser – Kapittel 1 Landskap

Pkt. 1.2 b) Drift og vedlikehold av nødhavna på Hell.

Fylkesmannen informerte om at det kan være en konflikt mellom etablering av nasjonalpark og nødhavna på Hell, og dette ble diskutert. Kystverkets nødhavner skal også være et område som kan benyttes for oljetankskip i havsnød. Ved fare for akutt forurensing kan det være aktuelt med kontrollert utslipp i nødhavna. Miljødirektoratet mente at dette i utgangspunktet ikke er forenlig med en nasjonalpark.

Roar Høgsæt kommenterte at dersom vi ikke har nødhavna på Hell vil vi kunne få et ukontrollert oljeutslipp med verre konsekvenser for miljøet. Vi bør helst ikke ta Hell og Buvågen ut av planområdet, siden det vil være et stort tap for nasjonalparken.

- Styringsgruppa konkluderte med at dette er noe som må tas stilling til videre i prosessen. Det gjøres ingen endringer i verneplanen nå.

Pkt. 1.2 c) Vedlikehold av stier, skilt, bruer og liknende i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.

Fylkesmannen informerte om at bruer, merka stier, eksisterende sikringer og eventuelt klopper skal kunne vedlikeholdes uten søknad. Hvilke stier og tiltak det gjelder må være beskrevet i forvaltningsplanen. Vi har ikke fått innspill om noen bruer, men har en del kjennskap til merka stier, klopper og sikringer. I forvaltningsplanen har vi foreslått at merking av stier skal gjøres med varder uten maling, slik det er i området i dag.

Hege Steigedal kom med innspill om at Moskenes JFF planlegger å sette opp en bru innerst i Ågvatnet. Hun informerte også om at Moskenes kommune har fått midler til merking og skilting av turstier og skal i gang med dette arbeidet.

Miljødirektoratet presiserte at det er kun vedlikehold av eksisterende stier, skilt, og bruer som ikke er søknadspliktig. Oppgradering eller nyanlegg vil være søknadspliktig.

Pkt. 1.3 a) Ombygging og mindre utvidelse av bygninger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 5.

Kurt Atle Hansen kommenterte at i tillegg til gesimshøyde bør mønehøyde spesifiseres ved ombygging/tilbygg.

Egil Murud stilte spørsmål ved om vi trenger å spesifisere farge på maling i forvaltningsplanen. Tradisjonell maling (eks. sinkhvitt) er ikke mulig å få tak i lenger. Han stilte også spørsmål om formulering om miljøvennlig maling er nødvendig da all maling i dag er miljøvennlig.

Pkt. 1.3.b) Oppføring av frittstående bygning som skal benyttes til uthus/utedo, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen, jf. § 5.

Lillian Rasmussen kom med innspill om at det er behov for utedo både i Refsvika og på Bunes.

- Vi vil spesifisere dette i forvaltningsplanen.

Pkt. 1.3 c) Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

Egil Murud stilte spørsmål om bestemmelsen har tilbakevirkende kraft, eventuelt om det er noen frist for gjenoppbygning.

Fylkesmannen svarte at dette kun gjelder fra vernetidspunktet. Det vil ikke gis tillatelse for gjenoppbygning for hus som brant ned før området ble vernet.

Miljødirektoratet svarte at de er usikker på om det er noen tidsfrist for gjenoppbygning etter naturskade/brann.

Pkt. 1.3 d) Bygging av bruer, legging av klopper og sikringstiltak langs stier, i samsvar med forvaltningsplan, jf. § 5.

Fylkesmannen informerte om at vi i forvaltningsplanen har listet opp en del av stiene der det er behov for tiltak i form av klopplegging og forsterking. Dette er noe vi vil be om innspill på i høringsperioden.

Hege Steigedal kom med innspill om at det ved stien som går rundt Ågvannet er behov for forsterking på begge sider av vannet.

Pkt. 1.3 f) Etablering av landfester for fiskeredskaper

Kurt Atle Hansen stilte spørsmål om det menes permanente fester eller flyttbare anretninger?

Fylkesmannen svarte at det er snakk om enkle bolter i berget som skal stå permanent.

Pkt.1.3 g) Oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for landbruksdrift i samsvar med forvaltningsplan, jfr. § 5.

Hege Steigedal kommenterte at det er viktig å presisere hvilke typer gjerder vi ønsker for beitedyr. Flere typer er skadelig for fugl og ferdsel.

Miljødirektoratet kommenterte at det i retningslinjene bør stå noe om vedlikehold av gjerder, samt at de skal fjernes etter bruk.

Fylkesmannen stilte spørsmål om utsetting av saltsteiner på nye steder vil være søknadspliktig?

Miljødirektoratet svarte at det er vanlig at slike tiltak er søknadspliktige, men at det kan gis flerårige dispensasjoner.

Pkt.1.3 h) Bruksendring av eksisterende bygninger.

Pkt 1.3 i) Rivning av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.

Pkt. 1.3 k) Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdselen til sjøs.

Egil Murud kom med innspill om at det er viktig å få frem at dette er tiltak som også krever tillatelse fra kommunen etter plan- og bygningsloven og fra kulturminnemyndighet etter kulturminneloven.

Pkt. 1.3 k) Oppføring av flytebrygger og husvære åpent for allmennheten ved besøkspunkt, i samsvar med forvaltningsplan jf. § 5.

Fylkesmannen innledet med å si at dette er et punkt der vi ønsker innspill fra styringsgruppa. Vårt forslag er at dette kan være et lite hus hvor det er mulig å søke ly ved dårlig vær. Et slikt sted kan også benyttes for å informere om nasjonalparken, verdier og kulturhistorie.

- Roar Høgsæt kom med innspill om at det ikke er aktuelt å legge et

besøkpunkt til Refsvika eller videre nordover på yttersida. Det er også viktig at det legges en plass der man ikke overbelaster natur eller kulturminner. Hell kan være et aktuelt sted.

- Egil Murud kommenterte at et besøkpunkt ikke kan legges til Refsvika. Her jobbes det med en ytterligere fredning av kulturminneområdet helt ned til sjøkanten.
- Miljødirektoratet kom med innspill om at det må spesifiseres i verneforskriften hvor man ønsker å oppføre et slikt bygg.
- Lillian Rasmussen stilte spørsmål om det er aktuelt med flytebrygger noen steder, da værforholdene er tøffe, samt at det mange steder er greit å gå i land uten flytebrygge.

Konklusjon:

Vi endrer punktet ved å ta ut flytebrygger, samt spesifiserer sted «besøkpunkt på Hell» i verneforskriften.

Pkt. 1.3 I) Oppføring av inntil 2 bygninger på gamle tufter på Ånstad og Tuv, oppføring av 1 bygning på tuft vegg i vegg med eksisterende bolig på Bunes, i samsvar med forvaltningsplan § 5.

Fylkesmannen innledet kort før saken ble diskutert av styringsgruppa:

- Roar Høgsæt: Etter forrige møte har Miljødirektoratet vurdert saken på nytt, og endret holdning til dette punktet. De ønsker å ha en høring der det ikke åpnes for oppføring av nye fritidsboliger.
- Robert Walker: Tuv og Ånstad har viktige verneverdier, og bør være en del av en nasjonalpark.
- Miljødirektoratet: Det er viktig å ha høring på det strengeste alternativet. Verneforskriften kan ikke strammes inn etter høring.
- Lillian Rasmussen: Dette punktet er svært viktig for Moskenes kommune. I 2007 da forslag om nasjonalpark ble fremmet var ikke området på innersida med og det har vært mye diskusjon om hvorvidt Tuv og Ånstad skulle med i parken eller ikke. Mange er opptatt av dette, og det er svært usikkert om saken får medhold i kommunestyret dersom ikke dette punktet er med.
- Egil Murud: Ånstad har stor tetthet av automatisk freda kulturminner, oppføring av nye bygg her kan bli problematisk, jfr. kulturminneloven. På Tuv er det også en del automatisk freda kulturminner, men her kan det være mulig å finne plasseringer som ikke kommer i konflikt med kulturminner.
- Roar Høgsæt: I denne prosessen har kommunene styringa. Vi må finne balansen mellom nasjonale føringer og lokale ønsker.
- Lillian Rasmussen stilte spørsmål om det kan være aktuelt med tre høringsforslag, og at styringsgruppa samtidig utfordrer Miljødirektoratet til å finne en løsning som sikrer viktige verneverdier, samt at verneplanen får aksept lokalt.
- Egil Murud: Kulturminnemyndighetene må ha et konkret forslag på bordet før de kan ta stilling til en sak. Det bør gå frem av verneplanen at tiltak kan komme i konflikt med automatisk freda kulturminner. Teksten bør endres slik at det står på/ved gamle tufter. Bakgrunnen for dette er at gamle tufter er kulturminner, de er ofte skrøpelige og egner seg også

dårlig som fundament for nye bygninger.

Ragnhild kom med spørsmål om Bunes og hva vi gjør med det området. Her er det konkrete planer om oppføring av hus som ødelagt i ulykke i 1944.

Lillian foreslår at vi skiller disse punktene. Eget punkt for Bunes som er fast, samt tre forslag for Tuv og Ånstad.

Konklusjon:

Styringsgruppa kom med følgende konklusjon:

- 1) Vi skiller Bunes ut som et eget punkt i verneforskrifta, og åpner for oppføring av et bygg inntil eksisterende bolig.
- 2) Vi endrer ordlyd i teksten til «på/ved gamle tufter».
- 3) Vi lager tre alternativer for Tuv og Ånstad;
 - a. Tuv og Ånstad er med i planområdet med åpning for oppføring av 2 bygg på hver plass på/ved gamle tufter.
 - b. Tuv og Ånstad er med i planområdet uten åpning for oppføring av bygg på/ved gamle tufter
 - c. Tuv og Ånstad tas ut av planområdet

Styringsgruppas anbefaling er understreket.

Pkt. 1.3 m) Bygging av enkle gapahuker, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplan, jf. § 5.

Fylkesmannen innledet. Det er satt opp en gapahuk innerst ved Ågvatnet, vi har ikke fått innspill på plassering. Ser for oss at dette ikke er aktuelt på yttersida.

- Roar Høgsæt kom med innspill om at teksten endres slik at det står at gapahuker skal plasseres i tilknytning til etablerte stier og løypenett.
- Stein Iversen kom med innspill om at Vestervika i Flakstad kan være et aktuelt sted for gapahuk.

Kapittel 4 Kulturminner

Spørsmål om alle kulturminner er fredet ved etablering av en nasjonalpark, da det står i formålsparagrafen (§ 2) at verdifulle kulturminner skal bevares? I så tilfelle vil kulturminner ha en sterkere beskyttelse innenfor en nasjonalpark enn utenfor.

Egil Murud ga tilbakemelding på at dette er litt uklart for han. Her må vi definere hva som regnes som verdifulle kulturminner, jf. formålsparagrafen.

- Fylkesmannen følger opp dette og tar en runde med Miljødirektoratet og kulturminnemyndighetene om hva som regnes som verdifulle kulturminner.

Egil Murud kommenterte at når det gjelder istandsetting av kulturminner bør det gå frem at dette er tiltak som også krever tillatelse etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven. Alle tiltak som berører kulturminner, også de som ikke er automatisk freda, bør skje i samråd med kulturminneforvaltningen. Hver

enkelt sak må vurderes, kan ikke si noe generelt.

Miljødirektoratet kommenterte at det er vanlig praksis at man kontakter kulturminnemyndigheten for råd og bistand i forbindelse med restaurering/skjøtsel av kulturminner.

Robert Walker kom med innspill om at moloen på Ånstad trenger restaurering.

Egil Murud ga tilbakemelding på at det kan søkes om støtte til slike tiltak gjennom kulturminnefondet.

Roar Høgsæt kom med innspill om at nasjonalparkstyret også kan bidra til restaurering av kulturminner. Avhenger av hvordan nasjonalparkstyret ønsker å prioritere midlene.

Kapittel 5 Ferdsl

Fylkesmannen innledet om bolting av klatrefelt. Dette er et tiltak vi har fått innspill på, men som vi foreslår at det ikke skal åpnes for i nasjonalparken. Bakgrunnen for dette er blant annet prinsipp om sporeløs ferdsel, klatring med naturlig sikring vil være tillatt. Det finnes også mange attraktive områdene utenfor planområdet som er bedre egnet dersom man ønsker å etablere klatrefelt med faste bolter.

Stein Iversen er enig i at det ikke bør etableres bolta klatrefelt innenfor nasjonalparken.

Fylkesmannen innledet om syklig og ridning. Det vil kun være tillatt med sykling og organisert bruk av hest langs traseer som er godkjent i forvaltningsplanen. Vi har foreløpig ikke fått innspill på etablering av slike trasser. Sykling omfatter også bruk av «fat bike».

Kurt Atle Hansen stilte spørsmål om flysport, eks. bruk av modellfly eller seilfly, og om dette vil være tillatt.

Miljødirektoratet ga tilbakemelding på at bruk av modellfly med motor er forbudt, dette er spesifisert i kapittel 7 om støyforurensing. Bruk av seilfly uten motor vil være tillatt.

Egil Murud kommenterte at det under punkt 5.4 også bør stå kulturmiljø: «...som kan skade natur- og kulturmiljøet». Det vil da være enklere hindre ferdsel til automatisk freda kulturminner man ønsker å beskytte.
- Vi endrer teksten her.

Kurt Atle Hansen kom med innspill om at teksten i pkt. 5.5. er uklar.
- Vi ser nærmere på denne formuleringen.

Kapittel 6 Motorfersel

Egil Murud stilte spørsmål om hva som regnes som militær operativ virksomhet.

	<p><i>Lillian: Det er militært operativt arbeid, ikke øvelser.</i></p> <p><i>Robert kom med innspill om at siste setning i pkt. 6.2 b) bør fjernes (Bestemmelsen gjelder ikke øvelseskjøring), da dette allerede går frem av 1. setning.</i> - Vi endrer dette.</p> <p><i>Kurt Atle stilte spørsmål om bruk av vannskuter? Dette vil kunne bli en aktuell problemstilling i Flakstad.</i></p> <p><i>Kommentar fra Fylkesmannen (ikke sagt på møtet): Det er en egen forskrift som regulerer bruk av vannskuter. Her går det klart frem at vannskuter ikke er tillatt i verneområder. Vi skal vurdere om dette bør spesifiseres i verneforskriften.</i></p> <p>Kapittel 7 forurensing Pkt. 7.2, bruk av sand til snøsmelting, tas ut da dette er lite aktuelt.</p>
6	<p>Proessen framover Fylkesmannen lager utkast til referat som godkjennes av Lillian før planen sendes til faglig godkjenning hos Miljødirektoratet. I oversendelsesbrevet presiserer vi styringsgruppas forslag og anbefaling under verneforskriftens § 3, kapittel 1, pkt. 3 l).</p> <p>Etter at verneplanen er faglig godkjent vil Fylkesmannen vurdere om det er behov for nytt møte i styringsgruppa før verneplan og skisse til forvaltningsplan sendes på høring. Dersom det ikke er store endringer som må gjøres sendes planen direkte på høring.</p>